

Vergadering Commissie Ruimte gemeente Heemstede

Donderdag 7 december om 20.00 u, Raadhuis te Heemstede

Zienswijze Historische Vereniging Heemstede-Bennebroek op het "Plan van aanpak Erfgoedvisie Heemstede 2024"

De Historische Vereniging Heemstede-Bennebroek heeft kennis genomen van het plan van aanpak voor het opstellen van een erfgoedvisie. Wij zijn verheugd dat de Omgevingswet een extra aanleiding is om een erfgoedvisie op te gaan stellen en dat wij en andere relevante organisaties hierbij betrokken zullen worden.

De erfgoedvisie wordt gekoppeld aan de Omgevingswet, maar het is goed te benadrukken dat erfgoed meer is dan waar die wet voornamelijk betrekking op heeft, de gebouwde omgeving. We noemen:

- *archeologisch erfgoed*, zoals de vondsten bij Hageveld, en onlangs ook bij de bouw van het pand bij de IJzeren Brug (vm. Bloemhof). Er is in het verleden een Nota Archeologiebeleid opgesteld, maar wat daar intussen de status van is, is ons niet bekend.
- *funerair erfgoed*, zoals de Algemene Begraafplaats, maar ook de begraafplaatsen van de Bavo en de kloosterbegraafplaatsen van Bosbeek, Marienheuvel en seminarie Hageveld.
- *religieus erfgoed*, naast de fysieke gebouwen is hier ook sprake van sociale en religieuze historie
- *cultuurerfgoed*, waardevolle verzamelingen, zoals het Rijtuigenmuseum van Van Schagen aan het Wilhelminaplein, met een verzameling verbonden met de buitenplaatsen, en het Bakkershuisje aan de Blekersvaart, verbonden met wasserijen en bleekindustrie), maar ook kunstwerken in de openbare ruimte
- *immaterieel erfgoed*, zoals in Heemstede de bollencultuur, blekerijen en wasserijen, en forensen en hun invloed

Kortom, naast het erfgoed dat gekoppeld is aan de Omgevingswet, dient de erfgoedvisie zich ook uit te strekken tot dit overige erfgoed.

In een Erfgoedvisie moeten we natuurlijk ook nadenken over wat we met erfgoed willen. De HVHB vat samen met de woorden: **Beschermen, Benutten en Beleven**.

Beschermen dient plaats te vinden door de combinatie van maatregelen zoals genoemd in het plan. De HVHB pleit er op basis van eigen en extern onderzoek, al langer voor meer gemeentemonumenten en beschermde dorpsgezichten aan te wijzen. Die aanwijzingen gebeuren mondjesmaat: per jaar worden slechts enkele voordrachten gehonoreerd. Dat kan ambitieuzer. In onze voorstellen kijken we niet alleen naar woningen, maar ook naar andersoortige gebouwen, zoals de OLVH-kerk aan het Valkenburgerplein, waarvoor we in 2019 samen met het Cuypersgenootschap een monumentenstatus hebben aangevraagd. Dat traject loopt nog. Of voor het behoud van markante schoolgebouwen, zoals de Bronsteeschool en de Jacobaschool. Daarvoor verwijzen we naar onze zienswijze van 2019 op het Integraal Huisvestingplan van de scholen.

Benutten gaat over het gebruik van monumentale gebouwen, landschap en wateren. Door een gebouw een nieuwe functie te geven, krijgt het een nieuw leven en wordt sloop voorkomen. Mooie voorbeelden zijn Plein 1, de voormalige Dreefschool, Hageveld als woon- en schoolgebouw, de oude Nicolaas Beetsschool, de Pinksterkerk, het PTT gebouw hoek Binnenweg/Postlaan, en de Oude Kerk.

Naar we hopen geldt dit binnenkort ook voor monumenten die nu buiten gebruik zijn: het voormalig Postkantoor op de Binnenweg, het Oude Slot, het LdH Laboratorium op het SEIN terrein, de bollenschuur aan de Manpadslaan. En eveneens voor eventueel bedreigde schoolgebouwen. We moeten in de tussentijd wel zorgen dat eigenaren hun monument niet laten vervallen, zoals de bollenschuur en het Laboratorium.

Beleven. Hoe kunnen de inwoners van Heemstede ondergedompeld worden in de monumenten. Natuurlijk vertelt de HVHB het verhaal over erfgoed, in het blad HeerlijkHeden, op ledenavonden, in de Heemsteder, via de bordjes met QR-code op een aantal monumenten, en in de nieuwe parkeergarage van de Vomar met afbeeldingen van thema's uit de Canon van Heemstede. Maar er is meer mogelijk. Bijvoorbeeld iets meer ontsluiting van de buitenplaatsen, of een wandeling met informatietools over de Algemene Begraafplaats, een van de mooiste begraafplaatsen in de regio.

De HVHB is van mening dat het conceptplan van aanpak een goede benadering is voor het opstellen van de erfgoedvisie. Zoals gezegd stellen wij een uitbreiding van die visie voor op de punten die niet (direct) in verband staan met de Omgevingswet. In dat kader kan het goed zijn ook instanties en deskundigen op aanpalende terreinen te raadplegen, door MOOI Noord-Holland dan wel de gemeente. We denken bijvoorbeeld aan een funerair deskundige waar het de begraafplaatsen betreft.

Kortom, we gaan een mooi traject in. De laatste stap daarvan is voorzien voor 2025. Ergens in dat traject zal ook de Erfgoedverordening aangepast gaan worden. Wij stellen voor om al op korte termijn die verordening aan te passen, namelijk het schrappen van welbekende artikel 5 lid 3¹.

WJD Gohres

Voorzitter HVHB

---

¹ Art 5 lid 3 Erfgoedverordening Heemstede 2017:

Teneinde voor aanwijzing als gemeentelijk monument in aanmerking te kunnen komen, dient de onroerende zaak niet reeds eerder door het college wegens het ontbreken van voldoende cultuurhistorische en/of stedenbouwkundige en/of architectuurhistorische waarden te zijn afgewezen als gemeentelijk monument.